

YRD. DO

DR. ABDULLAH KAN <p>Anayasa de?i?ikli?i referandumu ayd?r T?rkiye'nin en emli g?ndem maddesiydi. Halk olarak referanduma kilitlendik; medyadan sivil toplum g?tlerine, siyaset?lerden sokakdaki vatanda?a kadar deyim yerindeyse, yemedik i?edik referandumla yat?p, referandumla kalkt?k.</p> <p>Bu tabloda kart?lacak ilk ders ?u; Referandum yapmay? bilmiyoruz, halk olarak da siyaset kurumu olarak da referandumu se?m olarak alg?l?yoruz. Bu nedendir ki zaten, meydanlarda referanduma sunulan anayasa maddelerinden daha ?k iktidar/muhalefet aras?ndaki at??malar g?ndeme geldi. ?ktidar partisi icraatlar?n? anlatt?, muhalefet partileri de iktidar?n uygulamalar?n? bir kez de referandum kampanyas? s?recinde ele?tirmeyi tercih etti.</p> <p>Siyasi partiler referandumu genel se?m havas?na sokunca, se?enler de bu havadan ?bucak etkilendi, partizanl?k referandum s?recine ?k fazla yans?d?.</p> <p>Referandumun siyasal ileti?im karnesi ise ne yaz?k ki k?r?k notlarla dolu...</p> <p>?ce iktidar partisi AKP Referanduma genel se?me haz?rlan?r gibi haz?rlan?r, kampanyas? teknik ve uygulama olarak di?er partilerin ?zerindeydi, ?ellikle a?k havay? en etkili kullanan parti oldu. ?le ki, bir ara bu kadar yo?un mesaj bombard?man?n?n se?ende negatif etki olu?turabilece?i bile konu?uldu. AKP'nin referandumda kulland??? kimi s?lemler ise toplumun de?i?ik kesimlerini rahats?z edebilecek us?p ve i?rikdeydi.</p> <p>Ve muhalefet partileri; "Hay?r" cephesini olu?turan CHP ve MHP, se?eni ikna edecek siyasal ileti?im teknik ve uygulamalar?ndan yoksun olarak meydanlara indiler... Yine kampanyalar?n? reklamc?lara emanet etmi?ler, siyasal ileti?im uzmanlar?ndan yard?m almam??lard?. Meydanlarda g?n?l?rl?kleri ve mesajlar? zay?f idi, kitle ileti?im ara?lar?n? etkili kullanamad?lar, halkla y?zy?ze ileti?imde de yeterince ba?ar?l? olamad?lar. Her iki parti genel ba?kan? da mitinglerde iktidar partisini hedef almay?, onun icraatlar?n? ele?tirmeyi ye?ledi. Polemiklerin, tart??malar?n, suni g?ndemlerin girdab?nda kald?lar; halka referandumda ni?n "hay?r" diyeceklerini tam olarak anlatamad?lar. ?k fazla miting yapmakla ?k ba?ar?l? olacaklar? yan???na d?t?ler; mitinglerin kitleleri ikna etmede san?id??? kadar etkili olmad??? bilgisine vak?f olmad?klar? i?n alternatif ileti?im teknik ve y?temlerine ba?vurmay?, sanal ortam? kullanmay? ak?llar?na bile getirmediler.</p> <p>Referandumu boykot eden BDP ise yerel medyay? ve sivil toplum g?tlerini kullanarak kitlelere ula?ma yolunu se?i. Herhangi bir sebepten dolay? oy kullanmayan her se?eni, kendi hanesine yazd?rmay? hedefledi.</p> <p>Saadet Partisi, yeni bir anayasa tasla?? haz?rlay?p insiyatifi ele alan tek parti olarak 12 Eyl?l referandum s?recinde esasl? bir kampanya ortaya koyabilir, ni?n yeni bir anayasa haz?rlanmas? gerekti?ini topluma etrafl?ca anlatabilir, iktidar ile Meclis'te grubu bulunan muhalefet partilerinin kendi aralar?ndaki polemiklerinden, k?s?r ?ki?melerinden ayr? bir yerde kendisini konumlayarak "fark"?n? ortaya koyabilirdi. Bu fark referandum s?recinde ortaya konulabilseydi, ?m?zdeki genel se?imlerde Saadet Partisi'nin y?ld??z? ciddi bir iktidar aday? olarak siyaset sahnesinde parlayabilirdi. Ama yaz?k ki, Temmuz ay?nda yap?lan kongre sonras? ya?anan tats?z olaylar, Saadet Partisi'ni b?le bir imkan? kullanmaktan al?koydu.</p> <p>Referandumun ileti?im karnesine bakarak ?etle ?unlar? s?leyebiliriz: Siyasal partilerimiz art?k siyasal ileti?imin g?c?n? ke?fetmeli, siyasal ileti?imi sadece se?m d?emlerinde de?il, se?im d???nda da partilerinin bir par?s? haline getirmelidir.</p> <p>?leti?im, etkile?im, ikna, mesaj siyasal partilerin ana u?ra? alanlar?d?r. Bunlar?n s?rekli geli?tirilmesi,

etkili hale getirilmesi, yeni tekniklerin takip edilmesi gerekir. Kamuoyu araştırmaları, seçilen yöntemleri, değişen toplumsal yapı, sosyolojik ve psikolojik algı siyasi partilerin yakından takip edilmesi gereken konulardır.

Ayrıca her yapılan iletişim çalışması, analiz edilmesi, etkisinin ortaya konulması gerekir. Bunu yapacak uzmanların bulunması, yetiştirilmesi de gerekir. Üniversitelerdeki bilgi birikiminin siyaset kurumuna hizmet etmesi bu durumda kaçınılmazdır.

Siyasi partiler referandum kampanyalarını daha düzeyli, etik değerlere bağlı, toplumsal barışa ve huzura hizmet edecek şekilde geliştirebilirlerdi. Böyle yapılmazsa, ülkemizde referandum kültürünün oluşmasına da katkıda bulunurdu.

Umarız 12 Eylül referandumundan gerekli dersler alınır ve halkoylamaları toplumu kutuplaştırarak değil, farklı fikirlerin rahatlıkla ifade edilebildiği, kardeşliğin doğmasına yardımcı olacak demokrasi kaleleri olur.

Yrd. Doç. Dr. Abdullah Kan

Siyasal İletişim Enstitüsü Direktörü

[http://www.siyasaliletisim.org/](http://www.siyasaliletisim.org/ariv/yorum/665-referandumun-letisim-dersleri.html)